

[CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
AAN OTTO VON SCHWERIN [BERLIJN]
10 MEI 1669
6705

Aanbevelingsbrief van Huygens voor zijn zoon Lodewijk.

Samenvatting: Huygens beveelt zijn zoon Lodewijk aan in verband met het residentschap van de keurvorst van Brandenburg in Den Haag. Hij herinnert Schwerin aan de liefde voor de muziek die zij met elkaar delen. Als Schwerin liefhebbers van het theorbespel kent, zal Huygens desgewenst een aantal stukken van zijn hand toezenden.

Van een antwoord van Schwerin is niets bekend.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX, dl. 3, pp. 241-243: ontwerp (autograaf).

Vroegere uitgaven: Jonckbloet 1882, nr. 57, pp. 47-48: alleen postscriptum.

— Worp 6, nr. 6705, p. 248: samenvatting.

— Rasch 2007, nr. 6705, pp. 1080-1083: volledig, met Nederlandse vertaling.

Namen: Frederik Willem van Brandenburg; Johannes Copes; Lodewijk Huygens; Gerard Bernard von Pöllnitz; Amalia van Solms.

Plaatsen: Engeland; Frankrijk; Spanje.

Glossarium: instrument (muziekinstrument); musique (muziek); pièce (muziekstuk); tiorbe (theorbe); voix (stem).

Transcriptie

Au Baron de Schwerin.

10 May 1669.

Monsieur,

Madame la Princesse-Douarière, ayant eu la bonté de penser à un de mes fils à l'occasion du trèspas inopiné du pauvre Monsieur Copes, et jugeant que ¹je ne pourrois mal faire en prenant la hardiesse d'offrir le service de ce mien fils à Son Altesse Electorale, j'ay osé luy en faire la proposition avec ce que je dois de très-humble soumission et respect.

C'est une matière, Monsieur, que j'ay bien sceu devoir passer par vos mains, mais n'ay pas pû me resoudre d'abord à la présomption de vous en importuner, jusques à ce que mon ancien ami, Monsieur de Pelnitz, après m'aussi fait la grace de rendre ma lettre à Son Altesse Sérénissime, m'a donné sujet d'espérer qu'il vous seroit resté quelque souvenir de moy et de la bienveillance dont il vous a pleu m'honorer dès longtemps. Je viens donc, Monsieur, vous rendre très-humbles graces de cest excès de faveur, pour avoir sceu de Monsieur de Pelnitz comme il vous a pleu luy tesmoigner d'estre porté à me gratifier en ceste occurrence. Si je n'estois le père de la personne dont il s'agit, je ne craindrois pas de dire que vous y trouveriez vostre faveur bien employée, et Son Altesse Sérénissime servie d'un ministre capable de semblable employ, non pas icy seulement, mais tout de mesme en France, en Espagne, et en Angleterre, Royaumes et Courts qu'il a très-bien veus et d'aucuns plus qu'une fois de sorte que leurs langues luy sont aussi familières que la maternelle, et à ceste vérité j'aurois d'autres éloges à joindre. Mais, Monsieur, je me reconnois tesmoin trop domestique pour prétendre que mes rapports méritent vostre adveu. Il ne me reste que de souffrir, qu'on s'en informe de tous costez, et | 242 | que Son Altesse Electorale soit bien instruite des qualitez de la marchandise que je produis, ne croyant pas que la pluralité des voix de gens d'honneur me manque, ni vueille condamner mon entreprise.

Je vous supplie très-humblement, Monsieur, de le vouloir appuyer de vostre credit si vous le jugez raisonnable et que Son Altesse Sérénissime en puisse recevoir le contentement qui luy est deu et doit plus

1. < ce>.

pésér que toute autre considération, car, comme je suis bien assuré que vous ne voudriez entendre à desservir un grand maistre, pour obliger un petit serviteur, je vous proteste, Monsieur, que, si je croyois vous mettre en cest hazard, je renonceois de grand cœur à ma poursuite pour vous faire veoir par ceste retenue mesme, comme je feray toute ma vie par mes très-humbles services, que je suis véritablement etc.

Monsieur,

Comme sur l'aage où je suis, la musique ne cesse d'estre le plus doux entremets de mes plus sérieux travaux, j'ose vous demander, si la mesme inclination vous y reste; et en suite, si vous avez des gens de quelque expérience solide et ferme sur le tiorbe. Je m'en suis tousjours servi pour soutenir et accompagner la voix, ou quelqu'instrument de moindre calibre. Depuis un an je m'y plais à par moy seul en bon nombre de pièces de ma façon, dont le bruiet ne déplaist pas à tout le monde. Si le cœur vous en disoit, Monsieur, et qu'eussiez du monde à les faire executer, bonne provision vous en pourroit estre communiquée.

Excusez, s'il vous plaist, ma franchise; c'est celle | 243 | qu'on a accoustumé de pratiquer parmi ceux qu'on appelle *liefhebbers*, qui d'ordinaire sont tous honnestes gens et commodes et auxquels, comme dit le texte sacré, ²'il est escheu une bonne âme.'

Vertaling

Aan baron von Schwerin.

10 mei 1669.

Mijnheer,

Aangezien mevrouw de ³prinses-weduwe zo goed heeft willen zijn te denken aan ⁴één van mijn zoons bij het onverwachte verscheiden van de heer [Johannes] Copes, en in de mening dat het geen slechte zaak is om de stoute schoenen aan te trekken en de diensten van deze ⁵zoon van mij aan de ⁶keurvorst aan te bieden, heb ik het gewaagd hem dit ⁷voorstel te doen met de verschuldigde onderdanigheid en respect.

Het is een zaak, mijnheer, waarvan ik goed weet dat die door uw handen moet gaan, maar ik ben er tot nu toe niet toe overgegaan om u erover lastig te vallen, totdat mijn oude vriend, de heer [Gerard Bernard] von Pöllnitz, na zo goed te zijn geweest mijn brief aan Zijne Hoogheid de keurvorst te bezorgen, mij reden ⁸gaf te hopen dat er bij u nog een herinnering bestaat aan mij en aan de bereidwilligheid die u mij lang geleden hebt willen betonen. Ik zeg u dus, mijnheer, dank voor deze overmaat aan gunst, om van de heer von Pöllnitz te hebben vernomen hoe u hem hebt meegedeeld genegen te zijn mij in deze kwestie terwille te zijn. Als ik niet de vader was van de betrokken persoon, zou ik er niet voor terugdeinzen te zeggen dat uw gunst goed zal worden gebruikt en dat Zijne Keurvorstelijke Hoogheid een bekwame dienaar zal vinden, niet alleen alhier, maar ook in Frankrijk, Spanje en Engeland, koninkrijken en hoven die hij goed heeft bekeken, enkele meer dan eens, zodat hun talen hem even vertrouwd zijn als zijn moedertaal, en aan deze waarheid zou ik andere lofprijzingen hebben kunnen toevoegen. Maar, mijnheer, ik zie mij als een te eigen getuige om mijn verslagen uw aandacht waard te laten zijn. Mij rest slechts de hoop dat men zich aan alle kanten informeert en dat Zijne

2 Huygens citeert naar het apocriefe bijbelboek *Sagesse* (Wijsheid), 8, 19: 'Or, j'étais un enfant bien né, et une bonne âme m'était échue.'

3. Amalia van Solms.

4. Lodewijk.

5. Lodewijk Huygens.

6. Frederik Willem van Brandenburg.

7. Huygens aan Frederik Willem van Brandenburg, 1 april 1669 (verloren; zie Huygens aan Pöllnitz, 1 april 1669 [Worp 6, nr. 6698, p. 246]).

8. Pöllnitz aan Huygens, april 1669 (verloren; Huygens antwoordde op 10 mei 1669 [Worp 6, p. 246, n. 1 = nr. 6698a]).

Keurvorstelijke Hoogheid goed wordt ingelicht over de koopwaar die ik lever, in de verwachting dat de meerderheid van stemmen van eerbare lieden mij niet in de steek laat, noch mijn onderneming veroordeelt.

Ik verzoek u nederig, mijnheer, dat met uw goede gunst te willen ondersteunen, wanneer u dat redelijk acht en denkt dat de keurvorst er de voldoening van zal kunnen smaken die hem toekomt, hetgeen zwaarder moet tellen dan iedere andere overweging, want, aangezien ik er zeker van ben dat u uw meester geen slechte dienst zou willen bewijzen teneinde een kleine dienaar te verplichten, verzeker ik u, mijnheer, dat ik, wanneer ik zou vermoeden dat ik u hiermee dit risico zou laten lopen, van ganser harte van deze onderneming zou afzien, teneinde u door dergelijke terughoudendheid te tonen, hoezeer ik heel mijn leven door mijn nederige diensten ertoe zal bijdragen daadwerkelijk te zijn, enz.

Mijnheer,

Aangezien op mijn leeftijd de muziek niet ophoudt de aangenaamste afwisseling te zijn van mijn serieuzere werkzaamheden, durf ik u te vragen of u dezelfde neiging hebt behouden, en vervolgens, of u mensen kent met flinke en degelijke ervaring op de theorbe. Ik heb mij er altijd van bediend om de zangstem te ondersteunen en te begeleiden, of een instrument van mindere grootte. Reeds een jaar verpoos ik mij alleen dáármee, met een flink aantal stukken van mijn eigen hand, waarvan het geluid niet iedereen mishaaft. Als dit u aanspreekt, mijnheer, en als u mensen kent om ze te laten uitvoeren, zou ik een goede voorraad aan u kunnen opsturen.

Vergeeft u mij alstublieft mijn vrijpostigheid, die is welke men gewend is te gebruiken jegens hen die men ^Lliefhebbers^L noemt, die doorgaans eerbare en gewone lieden zijn, en aan wie zoals de Heilige Schrift zegt, ⁹‘een goede ziel is toegefallen.’

9. Huygens citeert naar het apocriefe bijbelboek Wijsheid, 8, 19: ‘Welnu, ik was een welgeboren kind en *een goede ziel was mij toegefallen.*’
